

Elevark til Pagten: Nordisk mytologi

Myter handler om livets store spørgsmål.

- Hvorfor blev alting til?
- Hvordan er forholdet mellem vi mennesker og resten af verden?
- Hvilke magter styrer verden? (fx guder, naturmagter, kaosmagter)
- Hvad er vigtig i tilværelsen?
- Hvad er rigtigt og forkert? Godt og ondt?

Kristne finder fx disse betydninger i skabelsesmyten.

- Verden er blevet til, fordi det var Guds vilje.
- Vi ejer ikke jorden, og derfor kan vi ikke behandle naturen, miljøet og dyrene, som det passer os. Vi skal behandle jorden med respekt.
- Vi mennesker er noget særligt, for vi er skabt af Gud, og Gud holder af os.

På den måde er det myternes *dybere mening*, der er vigtige i dag. På samme måde som et eventyr kan have en betydningsfuld pointe, selvom eventyret ikke er en virkelig historie; så kan en myte fortælle noget vigtigt om vores tilværelse, selvom myten "ikke er sket i virkeligheden".

Læs teksten om myter og løs derefter opgaven.

I de nordiske myter kan man også finde inspiration og svar i, selvom der er gået over 1000 år, siden de blev skrevet, og selvom man ikke tror på Odin og Tor som virkelige skabninger. For omkring 200 år siden var Grundtvig fx meget optaget af myterne fra vikingetiden. På trods af at han var kristen – og endda præst – brugte han meget tid på at oversætte og tolke de gamle nordiske myter og eventyr.

For Grundtvig er der altid kamp i verden. Der er kamp mellem *godt og ondt*, mellem *lys og mørke*, mellem *liv og død* og mellem *sandhed og løgn*. Sådan havde det altid været, og sådan ville det blive ved med at være, mente Grundtvig. Så når Grundtvig læste de nordiske myter, handlede de for ham netop om denne evige kamp. Tors kamp mod Midgårdsormen og Odins Kamp mod Fenrisulven var selve kampen mellem det gode og det onde. Og de forskellige guder symboliserede livets kræfter og værdier. Tor var selve *styrken*, Odin var *visdommen*, Heimdal var *opmærksomheden*, og Freja var *kærligheden* selv. På den måde fandt Grundtvig alle tilværelsens store og vigtige emner beskrevet i de gamle vikingemyter.

Grundtvig brugte også myterne til at forstå sig selv. Som ganske ung blev han forelsket i en smuk kvinde. Men hun var gift med en anden og derfor helt uopnåelig for Grundtvig. Dette var ved at drive ham til vanvid. Han kunne slet ikke tænke på andet og kunne hverken skrive eller digte. Han sammenlignede derfor sig selv med guden Frej. Frej bliver i myten forelsket i jættepigen Gerda. Og for at få hende må han give sit gode sværd bort. Men når Frej under Ragnarok skal kæmpe med ildjætternes leder Surt, mangler han sit sværd. Og det bliver hans undergang. For at undgå Frejs skæbne, søgte Grundtvig inspiration hos en anden Gud, nemlig Odin, som er visdommens og digtningens gud. Grundtvig kastede sig over sit arbejde med at skrive og digte, og på den måde overvandt han den ulykkelige forelskelse.

Grundtvig læste altså myterne som *symboler* eller som *billeder* på noget vigtigt i sit eget liv. Eller som *symboler* og *billeder* på livets store og grundlæggende kræfter og værdier. Og det er lige præcis den måde at læse myter på, som vi i dag bruger, når vi skal *tolke* en myte. Vi undersøger, hvad myten kan være et symbol eller et billede på. Vi siger også, at vi undersøger mytens *dybere mening*.

At kunne oversætte eller tolke billedsproget i en myte til noget nutidigt kræver nok lidt øvelse, men det kræver først og fremmest fantasi.

Individuel opgave

Nu skal du bruge din fantasi til at komme med bud på, hvilke aktuelle situationer, konflikter, temaer og sandheder, man kan finde i skabelsesmyten og i ragnarokmyten.

Det kan både være noget personligt, som Grundtvig der så sig selv i den ulykkeligt forelskede Frej eller noget alment, som Grundtvig der så kampene mellem guder og jætter som billeder på den evige kamp mellem godt og ondt.

- Find og notér så mange nutidige tolkninger af de to myter, som du kan.
- Fortæl dem til din sidemakker og se, om I har nogle til fælles.